

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 30.—
za pol leta „ 15.—
za inozemstvo
za celo leto Din 50.—
Inserati po tarifu. — Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejemajo.

Vsakdo vživa
vse sadove
svoje dela in
marljivosti!

Rokopisi se ne vra-
čajo. — Pisma in toži-
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
ntr. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Kmetijski list

Kaj pravijo drugi?

Glavni znak današnje dobe je *nezadovoljnost*. Kamorkoli pogledamo po svetu, povsod vidimo med ljudmi vedno večji nemir, povsod žalostno resnost in skrbipolne poglede v bodočnost, nikjer pa nobenega pravega veselja, najmanj seveda veselja do dela, brez katerega ni obstanka. Ne samo pri nas, ampak prav povsod tlači ljudi težko vprašanje: Kaj bo?

Ljudje bolj čutijo kot se zavedajo, da nekaj med njimi ni prav v redu in da bo treba marsikaj predrugačiti in preurediti, da bo nezadovoljnost ponehala.

Če pa zasledujemo vzroke splošne nezadovoljnosti, vidimo, da jo rodi večinoma težka skrb za vsakdanji kruh. Kdor ne ve, kje bo jutri spal, kaj bo jedel ali kaj bo oblekel, ta ne more biti miren in zadovoljen. Jest pa navadno nima tisti, kdor nima dela. To se pravi z drugimi besedami, da je ogromna brezposelnost glavni vzrok splošnega nezadovoljstva ljudi.

To uvidevajo dandanes vsi pametni ljudje in zato se vsa politika suče v svojem jedru pravzaprav le okoli vprašanja: *Kako odpraviti brezposelnost? Kako preskrbeti ljudem kruh?*

Odgovor na to vprašanje pomeni obenem rešitev takozvanega *socialnega vprašanja*.

Na vprašanje, kako preskrbeti ljudem dovolj kruha, je odgovoril že znani Maltus s tem, da je rekel, da se rodi preveč ljudi. Po njegovem nauku se rodovitnost zemlje ne dviga tako naglo kakor pa raste število ljudi. Zato je postavil načelo, da je treba število otrok omejiti, pa bo kruha dovolj za vse. Tega nauka so se res oprijeli posebno bogati ljudje, ki nočejo imeti po več otrok, ampak le po enega ali dva. Ta nauk imenujemo *maltuzijanstvo*.

Praksa pa je pokazala, da ta nauk ne drži. Mi vemo danes, da je zemlja dovolj velika in dovolj rodovitna, da lahko preživlja vedno nove in nove milijone ljudi. Treba jo je le tako obdelovati, kakor to zahteva izkušnja in razum, pa je kruha dovolj.

Drugi mož, ki je odgovarjal na zgornje vprašanje, je bil Marks, znani utemeljitelj socializma. Marks je študiral pred vsem razmere v velikih industrijskih mestih in je rekel: Kapital vabi vedno več ljudi v mesta; poskuša pa fabrikacijo vedno bolj poceniti. Zato je delavski zaslužek vedno manjši, lakota pa vedno večja.

Praksa pa je pokazala, da je tudi ta nauk le navidezno resničen. Res je sicer, da vabi kapital vedno več ljudi v industrijske kraje, kjer iščejo zaslužka, pa ga ne najdejo, ker je delavcev povsod preveč. Res je tudi, da velika ponudba delavcev pritiska na plače.

Ne pove pa Marks, *zakaj* silijo ljudje v mesto in kateri ljudje so to?

Na to vprašanje pa je odgovoril nemški kmetijski strokovnjak Goltz skoraj pred 100 leti tako: «V mestih se ljudje ne množijo toliko zaradi velikega števila porodov, ampak

največ vsled priseljevanja z dežele. Z dežele pa tišče v mesta ljudje, ki doma nimajo kruha in zaslužka, *ker nimajo svoje zemlje*. Treba je torej dati ljudem na deželi vsaj skromen kos lastne zemlje, kjer si bodo mogli ustanoviti svoje domove. Znana stvar je, da največ industrijskih produktov porabi kmet. Kolikor več bo torej kmečkih domov in kmetov, toliko manjši bo pritok ljudi z dežele v industrijske kraje. Posledica tega pa bo, da bodo delavske plače v mestih večje, ker bo ponudba delavcev manjša in prodaja industrijskih produktov večja. Veleposetniško zemljo je treba torej razdeliti in ustanavljati kmečke domove. *Kdor ima v svojih rokah zemljo, ta ima v rokah tudi vso moč, gospodarsko in politično.*»

Te besede imajo še dandanes svojo veliko veljavo, čeprav so bile izrečene že pred 100 leti. Zato pa je dandanes povsod na dnevnem redu vprašanje *agrarne reforme*, ki gre za tem, da se veleposestva razdele na ta ali na drug način, bodisi brezplačno ali pa proti primerni odškodnini.

V tesni zvezi z agrarno reformo stoji vprašanje *naseljevanja kmečkih ljudi*. V Nemčiji, kjer je zlasti mnogo veleposestev, vodi to akcijo znameniti profesor Franc Oppenheimer. Naseljevanje kmečkih ljudi v

lastnih domovih na razdeljenih veleposestvih je ena najvažnejših nalog nemške notranje politike. Stvar sicer ne napreduje tako, kakor bi bilo želeli, in sicer zaradi pomanjkanja denarnih sredstev, ampak napreduje.

Kako je pri nas?

Tudi pri nas so razmere v glavnih potezah iste kakor v Nemčiji. Le pogledimo naše kmečke domove in naše kmečke ljudi in videli bomo, kako silno so naši ljudje priklenjeni na svojo zemljo. Naš kmečki fant, pa naj bo gruntarski ali pa bajtarski sin, si nobene reči tako ne želi, kakor da pride *do svoje zemlje*. Naš kmečki fant ne gre v trboveljski rudnik, da postane za vse življenje rudar, ampak zato, ker upa, da si bo prislužil in prihranil toliko, da si bo kupil vsaj kakšno njivo in hišico — toda kje? In naši izseljenci v Ameriki, kaj jih je gnalo tja? Mar ne želja, da si rešijo ali pridobe vsaj kmečki dom?

Ta dejstva dokazujejo, kako pravilno razumejo naši priprosti ljudje položaj, da tako hrepene po zemlji.

Zato pa je nad vse važno vprašanje *agrarne reforme* tudi pri nas in «Zvezo agrarnih interesentov» čakajo še težke in velike naloge. *Kolikor več bomo imeli kmetov na svojih domovih, toliko večja bo tudi moč celega naroda.*

Občni zbor Zveze slov. zadrug.

Iz poročila predsednika g. inž. Fr. Zupančiča.

Splošne gospodarske prilike v l. 1928 niso bile ugodne.

Živimo še vedno v težkih časih, ko si naša država še ni utrla trdne poti racionalne gospodarske politike. Zato je nujno potrebno, da obdržimo v vseh naših gospodarskih panogah gibčnost in prožnost in to s posebnim ozirom na nestalnost tržišč, ki se hitro menjajo. Naš namen in cilj je bil in bo dvigniti produkcijo naše zemlje. Toda tudi ako se nam to posreči, to še ni dovolj. Najti moramo tudi trg, kjer svoje proizvode ugodno oddamo. Če nismo sposobni, da plasiramo svoje pridelke, potem nimamo razloga govoriti o nadprodukciji pri nas. Produkcija nikakor ne odgovarja današnjim prilikam v srednji Evropi in tudi ne kapaciteti naše zemlje.

Ako se nam slučajno odpre kak nov trg, je navadno vmes inozemec kot posredovalec in smo tako zopet občutno prikrajšani. Veliko eksporta in importa preko morja se vrši z posredovanjem inozemstva. Ti nedostatki se morajo odpraviti. Več organizacije in več podjetnosti v tem oziru je potreba. Več propagande in reklame se mora razviti ter vzeti direktno v svoje roke vse izvozne in uvozne posle.

Največjo skrb je posvetiti pravilni uporabi vseh delovnih sil. Delo daje narodu kruh. Z delom se ustvarja imovina. Kjer je boljše preskrbljeno za delo, tam je boljši zaslužek. Ravno minula zima je nam dala prav resen

opomin v tem oziru. Skoro vse delo izven hiše je na deželi počivalo. Ako bi imeli organizirano domačo obrt in industrijo, bi se bilo lahko pritegnilo na stotisoče nezaposlenih v hudi zimi k delu in ogromna gospodarska škoda bi bila preprečena. Tako pa je odpadel narodu skozi par mesecev skoro vsak zaslužek. Posledice tega udarca so občutile poleg kmetijstva tudi obrt, trgovina in industrija. Ako dela ni, tudi denarja ni za nakup.

Vkljub vsem tem težkočam in vkljub temu, da naša Zveza pri svojem občnekoristnem delu ni našla opore in pomoči pri oblastnih odborih, je vseeno tudi lansko leto naše združništvo prav krepko napredovalo.

To je pač dokaz, da so vsi zadrugarji storili v polni meri svojo dolžnost. Vložili so vse svoje moči v prid obče koristi. Tej žilavosti in požrtvovalnosti zahvaljujemo naš skupen velik uspeh zadrugnega dela, o katerem polagamo danes obračun. Napravili smo v vsakem oziru velik korak naprej. Prišli pa smo tudi do svojega lastnega zadrugnega doma v Pražakovi ulici.

Najbolj so napredovale kreditne zadrug. Pa tudi produktivne niso zaostale. Med zadnjimi so se posebno razvile in pomnožile mlekarske zadrug. To je razveseljiv pojav. Mleko je tekoče meso! Mleko daje krepost in zdravje. Domovina pa potrebuje močan rod za bodočnost.

Mlekarsko združništvo.

(Poročilo o mlekarskih zadrugah na občnem zboru Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani dne 15. aprila 1929.)

V Sloveniji, posebno v ljubljanski oblasti, prevladujejo z malimi izjemami maloposestniške razmere. Kmet ima le toliko obdelovalne zemlje za razne poljske pridelke, da prehrani sebe in družino, na Gorenjskem pa jih mora še prikupovati. Sredstva za ostale potrebe družine črpa iz dohodkov živinoreje, mlekarstva, deloma tudi iz gozdov, ki mu pa ne nudijo stalnih dohodkov. Struktura naše dežele, t. j. maloposestniške razmere, razkosenost zemljišč in ugodno podnebje za pridelovanje krme in dobri pašniki silijo našega kmeta, da posveča največjo pažnjo živinoreji in mlekarstvu ter jo skuša povzdigniti, predvsem zvišati mlečnost.

Z ozirom na važnost te panoge v našem narodnem gospodarstvu hočem obravnavati, kako naš producent vnovčuje glavni produkt živinoreje, mleko.

Ker nima posameznik toliko molznic, da bi se mogel vezati za dobavo večjih množin mleka v večja konzumna mesta, še manj pa, da bi si uredil doma potrebne tehnične priprave za konserviranje mleka ali predelovanje v take izdelke, ki so sposobnejši za transport in se čisto bolje prodajo kot mleko v surovem stanju in ker posameznik nima potrebnega investicijskega in obratnega kapitala, niti tehnične usposobljenosti, se je začel združevati, da bi na ta način dosegel vse ravnokar navedene predpogoje za čim ugodnejše vnovčenje mleka in mlečnih izdelkov, na drugi strani pa, da bi zadovoljil konsumentске kroge.

To gibanje se je pričelo pri nas že pred 50 leti, predvsem v Bohinju, kjer se je po pravici forsiralo sirarstvo radi oddaljenosti trga in terenskih težkoč. V novejšem času, posebno po prevratu, pa se je to razširilo tudi na ostale dele Slovenije, tako, da imamo danes v Sloveniji okoli 60 združnih mlekar, ki dobro delujejo. Poleg njih obratuje tudi manjše število privatnih mlekar in družb, ki pa nimajo za naše narodno gospodarstvo večjega pomena, vsaj za poznejše čase ne, če bi se vsi producenti trdno oklenili svojih lastnih podjetij - zadrug.

Dobre strani mlekarskih združnih organizacij živinorejca so:

1. da lahko vnovči mleko ob vsakem letnem času,
2. da mu ni treba žrtvovati večjih vsot za investicije, ampak jih lahko porabi zaboljšanje živinoreje in zvišanje produkcije mleka,
3. da prihrani na času in delu,
4. da racijonelno izrabi surovino,
5. da si zamore radi večjega dotoka kapitala moderno opremiti mlekarški obrat in nastaviti usposobljene moči in
6. da zadovolji konsumente, kar se tiče kvalitete in kvantitete mlečnih izdelkov.

Uspehe današnje organizacije naj predložijo naslednji statistični podatki iz leta 1927, nanašajoči se na 57 mlekarskih zadrug:

Denarni promet je znašal 27.540.181 Din, blaga so prodale za 10.089.141 Din in članom so izplačale za mleko 9.213.158 Din.

Naša Zveza je imela leta 1927 18 mlekarskih zadrug, po večini mladih začetnic, od katerih je bilo ustanovljenih 16 po prevratu. V celem jim je bilo dobavljeno 1.649.500 kg mleka. Izdelale so 65.000 kg sira, 2.100 kg masla in ca. 25.000 kg skute, svežega mleka so prodale 623.915 kg.

V letu 1927 se je prodajal sir povprečno po Din 27-50, maslo po 44-50, sveže mleko pa po Din 1-97. Zadruge so članom plačale za 1 kg mleka povprečno Din 1-73.

Ker poznam razmere pri naših zadrugah, lahko trdim, da bi se dalo brez velikih žrtev povišati produkcijo mleka za najmanj 50%,

v nekaterih slučajih celo preko 100%. Treba bi bilo samo malo več razumevanja za to panogo in složnosti. Ker bi ostala režija pri zadrugi ista, čeprav bi imela več mleka, sledi, da bi mogla bolje plačati mleko svojim članom.

To trditev podkrepim s tem, da so imele naše zadruge koncem leta 1927 skupno 1.167 članov, kateri so imeli 2.565 krav. Kakor sem že omenil, so dobavili člani zadrugam 1 milijon 649.500 kg mleka in če računamo, da so isto množino porabili doma v domačem gospodinjstvu in za teleta, je skupna letna produkcija 2.565 krav 3.299.000 kg mleka, tako, da dá krava na leto 1.286 kg mleka, na dan pa komaj 3-57 kg. Zvišanje produkcije bi se dalo doseči z boljšim krmljenjem in selekcijo, zboljšanjem travnikov, pašnikov in hlevov ter končno s tem, da se redi več molznic, kot pa večkrat nepotrebne vprežne živine (volov in jalovih krav).

To pot so ubrale sosednje države, posebno Avstrija, ki je dosegla že lepih uspehov in kjer povprečna letna produkcija krave znaša čez 1.800 kg mleka, na Danskem pa celo čez 3.000 kg.

Nedostatki mlekarskih zadrug.

Ker se sliši razne opazke, da niso prinesle zadruge producentom predvidenega uspeha, bom skušal pojasniti tudi vzroke, ki so povzročili delni neuspeh teh organizacij:

1. Premajhen delokrog. Zadruga ima premalo članov in premalo mleka, s tem v zvezi preveliko režijo, ki jo obrat ne zmore. Malo število udeležencev ne more nuditi dovolj investicijskega in obratnega kapitala. Takim obratom ni mogoče nastaviti in plačati usposobljene moči. Posledica tega je, da ne more nuditi dobrega blaga, niti zadostnih množin.

Ugotovilo se je, da mora imeti sirarna dnevno najmanj 400 kg mleka, da se rentira. Statistični podatki naših zadrug nam dajejo sledečo sliko: Sirarne, ki so imele dnevno nad 400 kg mleka, so imele na 1 kg Din 0-22 do 0-26 stroškov ali 13 do 15 procentov, pri sirarnah pa, ki so imele pod 400 kg mleka, je znašala režija na 1 kg Din 0-30 do 0-50 in celo 0-90, v procentih pa 20 do 40.

2. Pomanjkanje investicijskega kapitala za moderno opremo mlekarne. S tem je trpela kakovost izdelkov.

3. Pomanjkanje obratnega kapitala je bilo največje zlo v našem mlekarstvu, posebno sirarstvu. Ker je bilo pomanjkanje gotovine tudi pri članih, je bila čisto zadruga prisiljena prodati blago za vsako ceno, čeprav ni bilo sposobno za trg in ni bilo ugodne konjunktore. Dogajale so se tudi druge nepredvidnosti od strani članov, da so vzeli od zadrug mlečne izdelke na račun dobavljenega mleka ter jih sami ponujali po trgovinah in gostilnah pod ceno. Radi tega je zelo utrpelo naše sirarstvo na ugledu.

4. Pomanjkanje kapitala je prišlo do izraza tudi pri nastavljanju sposobnih sirarjev, teoretično in praktično dobro podkovanih. Zadruge so bile več ali manj primorane segati po močeh, ki so bile cenejše, pri tem pa se žalibog ni preveč oziralo na sposobnost. Velika napaka je tudi to, da se sirarji pogosto menjajo. Pomanjkanje kapitala in slabe tehnične moči so glavni vzrok padanja cen.

Vzorna sirarna.

Da povdarim važnost dobro izvežbanih in sposobnih sirarjev, navajam primer ene naših zadrug, ki se dobro zaveda, kaj pomeni dober sirar in moderna oprema mlekarne.

Sezidala si je mlekrano in jo moderno

opremila z inventarjem za izdelavo raznih sirov in masla. Investirala je 286.196 Din. Sredstva za to je črpala po večini v posojilu in le deloma v deležih in državnih in oblastnih subvencijah. Istotako je morala najeti potrebni obratni kapital. Izposojila znašajo 287.877 Din, od katerih je v prvem poslovnem letu plačala 31.399 obresti.

Zadruga je bila ustanovljena v letu 1927. V prvem poslovnem letu nudi njeno obratovanje sledečo sliko:

Člani so dobavili v mlekrano 208.514 kg mleka. Izdelalo se je 13.945 kg emendolca, ki se ga je prodalo povprečno po Din 27-64 za 1 kg, skupaj za 458.286 Din, 3.781 kg trapista ($\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ in polnomastnega), ki se ga je prodalo povprečno po Din 21-26, skupaj za Din 80.756—, 1.825 kg sirotkinega in čajnega masla, ki se ga je prodalo za povprečno ceno Din 39-62, skupaj za Din 72.318— in 128.900 litrov sirotke po 11 par, skupaj za 14.281 Din. Skupaj se je prejelo za vse blago 625.642 Din, torej se je mleko vnovčilo po 3— Din, kar predstavlja zelo ugodno ceno.

Režija je znašala Din 170.000— (plače, obresti, voznine, sir, potrebščine, kurjava, amortizacija itd.). Na 1 kg mleka pripada Din 0-81 stroškov ali 27 procentov. Članom se je izplačalo za mleko 349.474 Din, povprečno Din 1-70 za 1 kg. Zanimivo je to, da se mleko plačuje članom redno vsak mesec in čeprav je režija tako visoka, je že v prvem poslovnem letu odpisala preko 24.000 Din na investicijah. Seveda se bo režija naslednja leta postopoma zniževala, ker bodo odpadli ustanovni stroški in se bodo zniževale obresti zaradi čedalje nižjega dolga. Zniževala pa se bo tudi zaradi stalnega naraščanja množine mleka, tako, da bo znašala čez par let le dobro polovico sedanjega.

Ta uspeh je pripisati v prvi vrsti sposobnemu komercialnemu vodstvu zadrug in dobremu mlekarju, ki jo vodi zares strokovno. Dela se najmanj vsak mesec kalkulacije. Vsak dan vrši mlekar kipele, kislinske in tolsčobne preizkušnje mleka ter ga sortira po kvalifikaciji na razne mlečne izdelke. Pri izdelavi sira vporablja kulturo. Dalje vodi mlekar svoj dnevnik o mlečnih izdelkih ter zabeleži vse, kar ima vpliv na njihovo kakovost (vreme, v kakšnem stanju je prišlo mleko, tlak, vlago, toploto, kipenje, zorenje itd.), tako, da ima vsak posamezni hleb sira nekak rodovnik. Sirar tudi zasleduje mlekarstvo vedo in prireja predavanja v okoliših zadrug o higijeni mleka in o povzdigi živinoreje.

5. Kot nadaljne vzroke neuspeha navajam še nesposobno vodstvo. Vodstvo zadrug ni imelo čisto pojma o moderni mlekarški opremi. Na deželi manjka ljudi, ki bi vodili trgovske posle v zadrugi in ki bi dobro poznali tržne razmere, kar je pripisati nezadostni gospodarski izobrazbi in vzgoji.

6. Nezainteresiranost lokalnih gospodarskih organizacij, posebno domačih hranilnic, ki bi lahko podprle naše mlekarke zadrug gmotno in vzgojno delovale med članstvom ter nudile cenen kredit.

7. Manj važnosti polagam na trditve, da je glavni vzrok krize našega sirarstva nadprodukcija. Sem mnenja, da o nadprodukciji ni govora. To dokazuje letošnje leto, ko je pomanjkanje sira in so vse zaloge izčrpane. Skoro vsa produkcija se konsumira doma in le neznaten del se izvaža v inozemstvo, na drugi strani pa se uvoz švicarskih sirov vedno bolj krči in se uvaža le finejše vrste sira (Chalet, gorgonzola, mali ementaler, bel paese itd.). Polagoma moramo misliti, da bomo tudi te vrste izdelovali doma.

Res je, če bi bil mogoč izvoz naših izdelkov pod ugodnimi pogoji, kakor pred vojno v večja industrijska in trgovska mesta, da bi bile tudi cene na domačem trgu višje. V tej smeri je pa potrebno, da se zainteresira državne oblasti ter jih opozori, da pri-

merno upoštevajo naše mlečne izdelke pri sklepanju trgovinskih pogodb.

Razveseljivo pa je dejstvo, da je od strani našega konsumenta vedno večje povpraševanje po domačih izdelkih in da se cene izdelkov približujejo resnični vrednosti. Vendar bo treba skrbeti za primerno reklamo, ki naj pokaže konsumentu hranilno vrednost mlečnih izdelkov napram drugi hrani in da so mleko in mlečni izdelki tudi iz zdravstvenih ozirov zelo priporočljivi.

8. Izmed vzrokov o padanju cen je vzrok tudi raztresenost in nepoznanje trga. Zato je potrebna centralna trgovska organizacija. Zveza je ustanovila v Boh. Bistrici Osrednjo bohinjsko sirarsko zadrugo, ki je trgovska in tehnična centrala mlekarških zadrug v radovljiskem okraju. Da se imenovana centrala ne more dovoljno razviti, je krivo to, da nima potrebnega obratnega kapitala ter radi tega ne more nastaviti trgovskih in tehničnih moči. Vkljub temu pa je že veliko naredila za svoje članice v tehničnem in trgovskem oziru. Vsako leto je organizirala udeležbo zadrug na ljubljanskem velesejmu, priredila je šestdnevni tečaj za sirarje svojih članic in tudi skrbela za reklamo in dobavo raznih mlekarških potrebščin, posebno iz inozemstva. Pri prodaji mlečnih izdelkov pa se niso članice obračale na njo, kakor bi bilo pričakovati, ampak največkrat samo takrat, kadar ni bilo mogoče prodati drugam. Pri njej je včlanjenih 12 mlekarških zadrug iz radovljiskega okraja, ki ji niso mogle nuditi potrebnega obratnega kapitala, ker jim isti samim primanjkuje.

9. Tudi nepremišljeno spreminjanje produkcije v razne izdelke (sir, maslo) po momentalni tržni konjunkturi je pripomoglo h krizi. Zadruge, ki jim niso bile dobro znane tržne razmere, niso pomislile, da bo že konjunktura minila, predno bo blago sposobno za trg. Zato bo potrebna taka razdelitev produkcije, da bodo planinski kraji radi oddaljenosti trga izdelovali mlečne izdelke, ki prenesajo daljši transport, doline, ki imajo po večini ugodne prometne zveze, pa naj izdelujejo maslo in odprodajajo sveže mleko. Dalje bo treba tudi izdelovati finejše sire in sire v škatljicah, kakor Chalet, mali ementalec, Camembert, Brie itd. To vse pa je mogoče izvesti samo s centralno organizacijo in strokovno disciplino.

10. Pomanjkanje združne discipline ter premalo pouka o higijeni mleka in o umni živinoreji sploh.

Iz mojih izvajanj sledi, da bo treba radi zvišanja rentabilnosti mlekarških zadrug sledeče:

1. Združitev več mlekarških podjetij, kjer to ni mogoče za celo gospodarsko leto (v Bohinju), pa vsaj za tisti čas, ko je tehnično izvedljivo (pozimi v dolini).

2. Poleg sposobnega vodstva zadruga bo treba skrbeti za dobro teoretično in praktično sposobne sirarje, ki morajo slediti znanstvenemu in tehničnemu razvoju mlekarstva ter se eventualno izpopolniti v tujini. Treba bo mlekarjev, ki bodo znali izdelovati fine namizne in mehke sire, ki se danes uvažajo.

3. Zadruga si mora preskrbeti potrebni obratni kapital, da bo lahko vsak čas izplačala članstvu primerno predujme.

4. Mlekarne morajo biti opremljene z vsemi tehničnimi pripomočki, ki so potrebni za izdelavo prvovrstnega blaga.

5. Potrebno bo zainteresirati merodajne oblasti, da zastopajo naše interese pri sklepanju trgovinskih pogodb, posebno glede izvoznih carin, dalje, da podpirajo zadruga z denarnimi sredstvi in da dajejo svoje strokovnjake na razpolago za predavanja o mlekarstvu in živinoreji.

6. Uresničenje trgovske in tehnične centrale.

Naloga te centrale bi bila:

a) iskati primeren trg za mlečne izdelke,

Tedenski koledar:

- 28. aprila, nedelja:
Vitalij.
- 29. aprila ponedeljek:
Peter.
- 30. aprila: torek:
Katarina.
- 1. maja, sreda:
Filip in Jakob.
- 2. maja, četrtek:
Anastazij.
- 3. maja: petek:
Najd. sv. Križa.
- 4. maja, sobota:
Florijan.

Sejmi:

- 28. aprila: Pišce.
- 29. aprila: Konjice, Dol pri Hrastniku.
- 30. aprila: Veliki Gaber.
- 1. maja: Svibno, Tirna, Železniki, Planina pri Črni, Trava, Bohinjska Bistrica, Dobropolje, Hajdina, Ljubno, Sv. Filip, Muta, Sv. Barbara v Hal, Lipnica, Podsreda, Velenje, Selnica, Marija v Jarenini.
- 2. maja: Črnomelj, Bana Loka, Peklo pri Poljčanah.
- 3. maja: Fara, Loka pri Zid. mostu, Selce.
- 4. maja: Domžale, Jesenice, Kočevje, Krško, Litija, Lož, Poljane, Sorica, Srednja vas, Slov. Bistrica, Št. Jurij ob juž. žel., Sv. Lovrenc, Svečina, Gornji grad, Sv. Trojica v Slov. goricah.

Valute:

Dati moramo za:

	Din
1 nem. marko	13-48
1 švic. frank	10-94
1 avstr. šiling	8—
1 angl. funt	276-40
1 amer. dolar	56-72
1 franc. frank	2-22
1 čsl. krono	1-68
1 ital. liro	2-98

b) prevzemati blago svojih članic v prodajo ter jim dajati predujme ali ga naravnost nakupovati. V ta namen bi si morala omisliti potrebne tehnične priprave za shrambo in negovanje mlečnih izdelkov ter nastaviti trgovsko in tehnično osebje,

c) skrbeti za tehnično izpopolnitev obratov svojih članic, upeljati izdelovanje raznovrstnih sirov in prirejanje tečajev o mlekarstvu, živinoreji in zadržništvu.

Sredstva za izvrševanje teh nalog bi bila:

a) deleži, pristopnine in upravni prispevek ter prispevki od prodanega blaga,

b) izposojila in

c) podpore.

Po mojem mnenju bi bilo potrebno najmanj 2.000.000 Din obratnega kapitala, poleg investicijskega kapitala in fonda za propagando in prirejanje tečajev ter za strokovno izpopolnitev mlekarjev.

Mlekarke zadruga same ne bi mogle iz lastnih sredstev spraviti skupaj potrebnega kapitala, za visoke kredite pa ne bi mogle zmagovati obresti.

„Mi gremo
lahko tudi
v gledališče,“

pravi mlada gospa
Mica. „Tudi takrat
ko peremo, imamo
časa, ker nam je
težko opravilo pra-
nja odvel RADION,
ki pere sam.“

Varuje perilo!

Ker je živinoreja in mlekarstvo zelo važen faktor v narodnem gospodarstvu in ker bo taka centrala v stanu izvažati večje množine izdelkov v inozemstvo ter se bo na ta način tudi produkcija zvišala, je v interesu države in oblasti, da priskočijo na pomoč mlekarškim zadrugam, da bodo kos svojim nalogam.

K mojemu referatu predlagam, da blagovoli občni zbor sprejeti sledečo resolucijo:

1. Z ozirom na važnost mlekarstva v Sloveniji se naprošajo ministrstvo poljoprivrede i voda in oblastni odbori, da priskočijo na pomoč že obstoječi Osrednji bohinjski sirarski zadrugi v Bohinjski Bistrici in mlekarškim zadrugam z izdatnimi subvencijami in da ministrstvo poljoprivrede i voda predloži in uzakoni zakon o prometu in trgovini z mlekom.

2. Zveza slovenskih zadrug in Osrednja bohinjska sirarska zadruga naj skrbita za intenzivno propagando za konzum mleka in mlečnih izdelkov ter delujeta na to, da se pri ustanovitvi novih zadrug upošteva moderna

načela mlekarke industrije, da sodeluje pri tehnični in komercialni ureditvi že obstoječih mlekarških zadrug in da jim nudi ceneni kredit.

3. Pritegniti je vse gospodarske organizacije, posebno naše hranilnice, da gmočno podprejo naše mlekarstvo s podporami in ceninim kreditom.

4. Ministrstvo poljoprivrede i voda, oblastni odbori in Zveza naj dajo na razpolago svoje strokovnjake za razne tečaje in predavanja o mlekarstvu, živinoreji in zadružništvu.

5. Vse mlekarške zadruge in družbe v radovljiškem okraju naj pristopijo k svoji matici Osrednji bohinjski sirarski zadrugi v Bohinjski Bistrici in naj njeno stremljenje vsestransko podpirajo ter ž njo sodelujejo.

6. Končno naj Zveza in merodajne gospodarske organizacije sondirajo teren za ustanovitev trgovske centrale vseh mlekarških zadrug v Sloveniji.

Anton Rožet,
revizor Zveze slov. zadrug v Ljubljani.

Zveza slovenskih agrarnih interesentov.

Neprestano prihajajo Zvezi poročila od njenih članov v najrazličnejših zadevah agrarne reforme. Iz teh dopisov je razvidno, da mnogo agrarnih interesentov zakonskih in drugih pravnih določil, na katerih sloni agrarna reforma, v naši državi sploh in posebno še v Sloveniji ne poznajo. Posledica tega je, da prizadeti agrarni interesenti ne poznajo niti svojih pravic, ne dolžnosti, ki izvirajo iz zakonov in naredb, tičočih se agrarne reforme. Ker je težko dajati vsakemu posebej o eni in isti stvari dolga in široka pisma pojasnila, hočemo najvažnejše stvari objavljati v Kmetškem listu.

Agrarni odbori.

Največ vprašanj in pritožb dobivamo glede agrarnih odborov. Kar se tiče teh, predpisuje ministrska naredba od 1. septembra 1925 pod št. 33.701, da morajo biti v vseh občinah, v katerih agrarni interesentje uživajo razne ugodnosti v smislu naredb in zakonov pri dobavi agrarne zemlje, drv in drugo na kakem pod agrarno reformo se nahajajočem veleposestvu, izvoljeni agrarni zaupniki izmed interesentov. Ti so člani takozvanega občinskega agrarnega odbora, kateri mora vse izkaze, tičočih se agrarne reforme, sestavljati in izpolnjevati sporazumno s temi zaupniki ter prisostvovati pri vseh komisijah in razpravah. Na podlagi te naredbe izvolijo interesenti za vsako vas po enega zaupnika, a občinski odbor izvoli za vsako katastralno ali davčno občino po enega zastopnika in vsi skupaj tvorijo občinski agrarni odbor. Ta odbor posluje potom občinskega urada z agrarnimi oblastmi. Odbor posluje tako, kakršni so zaupniki interesentov. Ako se oni kaj brigajo, če so pridni in delavni, je stvar v redu, če se pa nič ne brigajo, je pa tudi poslovanje za nič. Ako se jih h kaki razpravi ne povabi, naj se pritožijo na Okrožni agrarni urad.

Gozdne pravice agrarnih interesentov.

Druge vrste pritožb, katere prihajajo na Zvezo, se tičejo gozdov. Kar se tiče pravic agrarnih interesentov, ki jih imajo na veleposestniških gozdovih, so natančno določene po zakonu o nakazovanju kuriva in stavbnega lesa v veleposestniških gozdovih v Sloveniji z dne 28. februarja 1922.

Na podlagi tega zakona ima vsak agrarni interesent pravico, da dobi neizogibno potreben les za kurjavo, kolikor ne zadošča za oskrbo lastna posest, ali kolikor niso po katerikoli strani preskrbljeni s potrebnimi drvmi.

Množina drv za kurjavo se določa za vsako hišno gospodarstvo do 8 m³, za gorske kraje pa največ do 16 m³ za eno leto. Cena za oddajo stavbnega lesa in drv za kurjavo na panju določa okrajni gozdarski inženjer sporazumno z okrožnim agrarnim uradom po zaslišanju veleposeststva. Cene morajo biti zmerne. Kako se drva in les nakazuje, je v zakonu natančno predpisano. Občine imajo v tem pogledu od okrožnega agrarnega urada točna

navodila. Vsak, ki se hoče poslužiti ugodnosti zakona, naj prijavi svoje zahteve županstvu, ki ga mora vpisati v poseben seznam in odposlati na okrožni agrarni urad, kateri mu nakaže zaprosena drva in les.

Agrarni interesenti naj vedo, da vse, kar imajo od veleposestev na podlagi zakona in naredb, ni to nobena milost ali gnada, ampak pravica, zakonita pravica. Dolžnost agrarnih uradov je, da zemljo pravično razdele med agrarne interesente.

Še neurejena veleposestva.

Od veleposestev, ki so pod agrarno reformo, so še tudi taka, ki niso bila razdeljena po določenih in predpisih zakona za agrarno reformo. Med temi je veleposestvo samostana v Rajhenburgu. Po zakonu bi moralo biti od tega veleposestva razdeljeno najmanj 40 ha med agrarne interesente. Za taka veleposestva bo prosila Zveza slovenskih agrarnih interesentov pristojno ministrstvo, da določi revizijo in da se po zakonu postopa. Istotako bo Zveza prosila, da se v nekaterih slučajih izvede revizija deputatov in patronatov in da se šele na podlagi take ugotovitve uzakoni končnoveljavno stanje agrarne reforme.

Od zaupnikov agrarnih interesentov prosimo natančnih poročil v vseh krajevnih zadevah agrarne reforme. Vse agrarne interesente prosimo, da se pri Zvezi slovenskih agrarnih interesentov včlanijo in vplačajo 5 dinarjev vpisnine in 1 dinar mesečne članarine. V vsaki občini naj en zaupnik zbere člane in jih vpiše ter seznam odpošlje Zvezi slovenskih agrarnih interesentov, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7. Dalje prosimo člane, da naj bodo složni in edini. Medsebojna zavist mora izginiti, ker njihovim lastnim interesom samo škoduje. Le močni in složni organizaciji bo mogoče kaj izposlovati, razbiti poedinci ne dosežejo mnogo.

Konferenca agrarnih interesentov v Borovnici je bila preteklo nedeljo lepo obiskana. Zastopnik Zveze geometer Mravlje je poročal o predlogih, ki jih bo deputacija odbora predložila g. ministru v zadevi končnega zakona o agrarni reformi. Poljudno je predaval o raznih zakonih in naredbah, tičočih se agrarne reforme in dal več nasvetov ter pojasnil o raznih krajevnih zadevah.

Ureditev agrarnih odnošajev v Vojvodini in Hrvatski.

V ministrstvu za kmetijstvo pripravlja posebna komisija načrt zakona o ureditvi agrarnih odnošajev v Vojvodini, Hrvatski, Slavoniji in Medjimurju. Pred definitivnim besedilom zakona je hotel minister za kmetijstvo zaslišati še vse agrarne interesente omenjenih pokrajin ter jih je pretekli teden sklical v Beograd. Konferenca se je vršila v oddelku za agrarno reformo ter so bila usvojena vsa načela novega zakona. Zakon bo v bližnjih dneh definitivno sestavljen in predložen po ministrskem predsedniku vrhovnemu zakonodajnemu svetu.

Izjava predsednika vlade gospoda Živkovića.

Londonski list »Financial Times« je objavil te dni izjavo predsednika vlade generala Živkovića, v kateri pravi med drugim:

»Nj. Vel. kralj je povedel državo iz težkega položaja. Storil je samo to, kar so zahtevale vse politične stranke in vsi razumni patrioti, Srbi in Hrvati, že leto dni. Zaradi borib med strankami se ni vodil račun o državnih problemih, ki so bili prvovrstnega značaja, ki pa so zahtevali nujne rešitve. Šele ob 12. uri je bilo sklenjeno formiranje nove vlade, da bi popravila pogoške preteklosti. Proklamacija Nj. Vel. kralja vsebuje samo načela in smernice nove vlade, ki se je takoj lotila dela.

Vlada se je takoj znašla pred naslednjimi važnimi problemi: uvedba reda in stroge discipline v državni administraciji, izenačenje zakonodaje za vso državo, ekonomska organizacija in ureditev državnih financ na solidni podlagi, izvedba popolnega narodnega edinstva vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev ter nadaljevanje tradicionalne politike prijateljskih odnošajev z vsemi državami, zlasti pa z našimi sosedi.

Bilo je potrebno popraviti pogoške in vse ono, kar je bilo opuščeno v zadnjih desetih letih in medtem ni bilo časa za izgubljanje. Vladna aktivnost je rodila zadovoljujoče rezultate kljub temu, da je bila vlada v početku zaposlena s posebnimi pripravami in novimi projekti. Država je bila osvobodjena nevarnih političnih preprirov in pretresljajev in v tej atmosferi reda in mira se je energično lotila dela. Vsi državljani že čutijo, da postopajo oblasti enako z vsemi in da so zakoni in pravice enaki za vse.

Naši odnošaji s sosedi so se popravili. Odprli smo mejo napram Bolgarski, z Grki pa smo obnovili naše staro in iskreno prijateljstvo z zaključitvijo sporazumov, ki so koristni za obe državi. Želimo ojačiti naše prijateljske odnošaje z našim največjim sosedom, Italijo. Čeprav prijateljska pogodba s to državo ni bila obnovljena, je jasno, da ostanejo naši odnošaji korektni in lojalni.«

* * *

Konferenca strokovnjakov se je razbila.

Konferenca strokovnjakov v Parizu, ki je obravnavala koliko naj Nemčija plača vojne odškodnine, se je pretekli teden razbila. Zastopnik Nemčije dr. Schacht je odpotoval v Berlin in se noče več pogajati z ostalimi državami, ker so odbile njegove predloge. Zavezniki so zahtevali na vse zadnje samo še 40 milijard zlatih mark odškodnine, ki naj bi jih Nemčija odplačala v 56 letih. Dr. Schacht je pa ponudil samo 27 milijard, katere bi Nemčija odplačala v 37 letih po 1650 milijonov mark letno. Zavezniki so to ponudbo odbili in s tem so bila tudi pogajanja za enkrat prekinjena.

* * *

Melioracijska dela v Avstriji.

V letih 1927 in 1928 je avstrijska vlada zboljšala okoli 9000 hektarov pustinskega nerodovitnega sveta in je namestila tam deloma prav visokovredne kulture. Za letošnje leto je določenih nadaljnjih 10.000 ha. Vsega skupaj je v Avstriji še okrog 500.000 ha pustinskega sveta in bodo polagoma meliorirali (zboljšali) okrog 300.000 ha. Vrednost teh 300.000 ha bi bila po kultivaciji takó velika, da bi bil donos za okrog 250 milijonov šilingov večji. Že 9000 ha iz let 1927 in 1928 je dalo za 6 milijonov šilingov večji letni pridelek. Na melioriranem svetu sejejo v prvi vrsti žito; manj prideta v poštev vino in krma. Tako postaja Avstrija v preskrbi z žitom zmeraj bolj neodvisna od inozemstva.

Delati je treba.

V deseti številki »Kmetkega lista« od letos je izšel članek pod naslovom »Delati je treba«. K mislim in izvajanjem omenjenega članka bi tudi jaz rad povedal nekaj pripomb iz lastne skušnje in opazovanj.

Beg z dežele v mesta se ne pojavlja med kmetiskim ljudstvom radi tega, ker ne bi hoteli delati kmečkega dela ali iz mrznje do njega, ampak je predvsem posledica pomanjkanja zemlje. Kmet ne daje narodu samo hrano, temveč je tudi glavni vir narodovega naraščanja. In ker smo Slovenci zdrav kmečki narod, se tudi ljudstvo čim dalje bolj množi. To dejstvo pa povzroča, da je pričelo zemlje občutno primanjkovati. In čeprav bi bil marsikateri mnogo bolj zadovoljen, da bi ostal na kmetiji, na koščku svoje lastne rodne zemlje, se mora podati v svet za zaslužkom.

Kot prva in najbližja pot mu ostane do kruha obrt. Dober obrtnik ima odprt ves svet. Sicer so tudi pri tem velike ovire in zapreke. Ako vpraša kmetijski fant v mestu za kakšni boljši obrt, ki ga veseli, ga takoj vprašajo, koliko ima meščanskih šol. Kako pa naj ima fant meščanske šole, če so iste ustanovljene le v mestih in večjih krajih? Priznam, da je boljše čim več zna iz splošne izobrazbe, toda ne smela bi to biti ovira do boljše obrti, ako meščanskih šol ni mogel obiskovati.

Kar se tiče produkcije kmečkih pridelkov, moram člankarja odločno zavrnil v njegovi trditvi, da pridelamo slovenski kmetje komaj 8 centov žita na hektar. To je slučaj le v izredno slabih letinah radi vremenskih nezdod. Ako je leto ugodno pa prav nič ne zaostajamo za avstrijskimi kmeti.

Lansko leto je bilo za žito precej ugodno, pa smo v našem okraju pridelali 16 centov na hektar žita. Žalibog je le hektarov premalo. Pri danih razmerah mislim, je to veliko, kar smo izveli iz zemlje.

Koristno bi bilo, da bi kmetijski strokovnjaki hodili od kmetije do kmetije ter pregledovali način in uspeh kmetijskega gospodarjenja in obdelovanja. Vse, kar bi našli za dobro, bi objavili v listih, kjer pa ni napredka, bi morali podučevati praktično na njivi, v hlevu in svinjaku.

Kar se tiče podpor posameznikom moram reči, da zanikrežem nobena podpora ne pomaga in ne bodo produkcijo nič zboljšale. Zato podpore posameznikom ne smatram za umestne in koristne.

Prispevki ali podpore naj se dajo predvsem za občekoristne namene. Raznim zadrugam, ki omogočajo razna skupna gospodarstva, kar posameznik ne zmore, za melioracijo zemljišč itd. Tu so potrebne podpore in velike podpore. Samo v naši okolici je okrog 300 ha kislih travnikov. Sedaj pa preračunajmo, koliko bi bila ta zemlja več vredna, ako bi se zmeliorirala (zbojšala) tako, da bi rastlo na njih mesto kislega sladko seno.

Takih in podobnih slučajev je nešteto v naši slovenski domovini, zato je dolžnost javnih ustanov, ki upravljajo javni denar, da tu zastavijo svoj plug.

Franc Kosec, kmet iz Mengša.

Koristno za vsako hišo

po znižanih cenah

kakor: rokavice, nogavice, žepne robce, kravate, fino damsko, moško in otroško triko-perilo, dišeče milo, torbice, čipke, potrebščine za šivilje, krojače, tapetnike, čevljarje in sedlarje nudi

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Franc Gregorič †.

V nedeljo smo pokopali moža, ki ni bil le najuglednejši krški meščan, nego tudi najvzornejši gospodar, kmetovalec in vinogradnik v krški dolini, katerega glas je šel daleč preko mej slovenske domovine.

Franc Gregorič je zatisnil svoje oči v petek 19. t. m. 77 let star v krogu svoje rodbine. — Poleg prevdarnosti, marljivosti in poštenosti je dičila pokojnika njegova izredna dobrotljivost in ljudomilost. Obdarjen z mehko dolenjsko dušo ni poznal sovražnika. Ko pa je videl, da mu poteka čas njegove življenske dobe, je prosil svoje naslednike, naj nikar ne preganjajo njegovih dolžnikov. Prijatelj je imel povsodi, kjer je bil poznat.

Franc Gregorič je med prvimi obnovil po trtni uši uničene vinograde v Gadovi peči, eni najslovitejših vinskih goric na Dolenjskem. Tudi svojim sosedom in mejašem je razdeljeval ameriško podlago, da so zamogli slediti njemu, ki jim je bil vodnik in pionir na polju vinogradništva. Njegovo obširno in lepo premoženje je večinoma sad njegovega mnogoletnega truda in neumornega dela, v katerem je našel najvišje zadoščenje. Dobesedno je on delal od zore do mraka, največkrat pa tudi pozno v noč. In nikoli nismo hodili tako rano od Sv. Križa proti vinskim goricam, da ne bi bili srečali tega neutrudljivega moža na potu v Gadovo peč ali v žabjek, kjer se je pečal s travništvom in živinorejo.

Franc Gregorič je bil tudi najzvestejši prijatelj. Kogar je on vzljubil, tega tudi v nesreči ni zapustil. Malokomu je ponudil bratovščino ali vsak, ki je je bil deležen, je nanjo ponosen, kakor na visoko odlikovanje.

V politiko se rajni ni spuščal, bil pa je kremenit mož, naklonjen vsem narodnim društvom, posebno sokolskemu. Ko pa je pred 10. leti pognala svoje prve korenine naša mlada kmetška misel, je takoj našel svoje mesto ob njej in jej ostal do smrti zvest.

Tovariš in prijatelj Gregorič! Ko sem pred tremi meseci pisal posmrtnico tvojemu drugu Ivanu Globočniku, ki si ga z nami spremil k večnemu počitku, takrat sem se zbal tudi za Tebe. Žalibog si mu sledil v kratkem času. — Veličastna Tvoja zadnja pot, na kateri je bilo tako otmarno zastopano kmetško ljudstvo, je bila dokaz Tvojega človekoljubja in Tvojega zlatega srca.

Izzvenele so turobne žalostinke krške godbe in utihnile je v srce segajoče pevsko slovo ob Tvojem grobu. Utihniti pa ne more naša bol za Teboj in ugasniti ne more svetel spomin, ki si ga zapustil svoji rodbini in svojim prijateljem.

Počivaj v miru, katerega v svojem trudnem življenju nisi našel.

L. Bučar.

DOPISI.

Orehovica pri Št. Jerneju na Dolenjskem. V nedeljo, dne 15. t. m. nas je zapustil naš marljivi in vsestransko priljubljeni nadučitelj gosp. Ivan Gantar in odšel v zasluženi pokoj. — Bil je naši mladini najboljši učitelj in posvetil šoli vse svoje moči. — Poučeval pa ni samo šoloobvezne otroke, ampak žrtvoval je svoj prosti čas izobrazbi in pouku šolo-odraslim mladencem. — V najpopolnejši meri se je zavedal svojega poklica in v ljubezni do kmečkega stanu vzgajal slovanskemu narodu dober in pošten naraščaj. — Vsakemu občanu je bil drage volje s svojim obsežnim znanjem vedno na razpolago. — V njegovem novem domu v Devici-Mariji v Polju želimo njemu in gospej soprogi dolgi in najlepši užitek zasluženega pokoja. — Hvaležni Orehovčani.

Predgrad pri Črnomlju. V naši dolini se je začelo poljsko in vinogradniško delo. Letošnje mrzlo vreme dela velike ovire temu delu. Obrtniška zadruga je sklicala občni zbor za 15. aprila t. l. Vabila pa niso dobili vsi obrtniki in ne vemo, kje tiči vzrok. Obravnaval se je proračun. Ker je bil sestavljen višje, kakor lansko leto, zato je proti povišanju ugovarjal g. Josip Weber, trgovec iz Predgrada pri Črnomlju. Sprožena je bila ponovno misel za ustanovitev gremija v Črnomlju. Tudi proti temu je ugovarjal navzoči g. Weber in sicer je utemeljeval svoj ugovor s tem, da so za podeželskega trgovca danes tako težki časi, da nikakor ne zmore novih bremen. Saj ljubljanska zveza gremijev itak zastopa interese vseh trgovcev, kakor tudi Zbornica za trgovino, obrt in industrijo. — Te dni se je vršil pri nas popis agrarnih interesentov. Pri tej priliki je bilo izvršenih več sprememb v korist bajtarjev. Ta korak smo z veseljem pozdravili.

NOVICE.

Deputacija odbora Zveze slovenskih agrarnih interesentov se je odpeljala v torek 23. aprila v Beograd k ministrstvu za kmetijstvo, v čigar oblast spada sedaj vsa agrarna reforma.

Posvečenje pomožnega škofa v Ljubljani g. dr. Gregorja Rožmana se bo izvršilo dne 14. julija t. l. v ljubljanski stolnici. Obred bodo izvršili gg. knezoškof dr. A. Jeglič, dr. A. Karlin, škof lavantinski, in dr. A. Heffer, škof krški.

Belje. Sporazumna rešitev se bo dosegla radi spora, ki obstoja med našo državo in Madžarsko glede veleposestva Belje, ki je bilo last avstrijskega nadvojvode Friderika. Začetkom meseca maja se bo vršila v Švici konferenca naše in madžarske delegacije za končno rešitev spora. Kakor smo že poročali, zahteva Friderik 10 milijard dinarjev odškodnine.

Nov poslanik. Za poslanika v Bruslju je bil imenovan Peter Pešič, bivši šef generalnega štaba.

Prijatelji prirode, kupujte srečke »Županove jame«!

Prevzem svobodne cone v solunski luki. Pretekli teden je prevzela jugoslovanska komisija po solunskih konvencijah (sporazumih) določeno ozemlje z vsemi pristaniškimi napravami v solunski luki od grških oblasti.

Zakon o agrarni banki podpisan. Dne 16. aprila je kralj podpisal zakon o Agrarni banki. Banka bo imela 300 milijonov dinarjev kapitala, ki bo vplačan na 600.000 delnic po 500 dinarjev. Delniški kapital se pa lahko zviša na 1 milijardo dinarjev. Na delniškem kapitalu bodo udeležene: država s 120 milijoni, razredna loterija z 20 milijoni, ostalo vložo Narodna banka, Državna hipotekarna hranilnica, zadruga, oblasti, občine, denarni zavodi in zasebniki. Vpis delnic se bo vršil dva meseca po objavi zakona. Delnice se glasijo na donositelja. Banka bo imela sledeče olajšave: Oprostitev od vseh davkov, samoupravnih in občinskih taks. Država jamči za hranilne vloge in založnice. Delnice se bodo lahko lombardirale kot državni papirji. Banka ima pravico, izdajati založnice na podlagi posojil, danih na nepremičnine. Glasijo se na donositelja. Po objavi zakona bo takoj imenovan komisar, ki bo vse uredil glede organizacije te banke. Prvi občni zbor delničarjev se bo vršil po vpisu delnic. Privilegirana Agrarna banka prevzame posle ravnateljstva za kmetijski kredit. Njej se dajo na razpolago fondi Hipotekarne banke, fondi za pospeševanje ribarstva, razen veterinarskega fonda. Za vse te fonde jamči država. Ko dobi zakon veljavo, postanejo vsi kmetje v naši državi menično sposobni, česar sedaj ni bilo v Srbiji.

Občinska doklada na državno trošarino za leto 1929. Po novem zakonu o izpremembah in dopolnitvah predpisov o državni trošarini je občinam dovoljeno pobirati doklade na državno trošarino v nepovišani izmeri, to je pri vinu na 35 par od litra in pri žganju od 15 Din, pri špiritu pa od 17 Din na hektoliter stopnjo. Občine navzlic povišanju trošarine niso upravičene pobirati doklad od povišanih postavk, ampak bodo smele na primer pri vinu pobirati 200% doklade samo od zneska 35 par in ne od zneska 1 Din, kolikor znaša povišana trošarina na vino. Občinska doklada bo torej v tem primeru znašala 70 par in ne 2 Din.

Oprostitev trošarinskih kazni. — Glavno davčno ravnateljstvo je dalo sledeča navodila glede uporabe zakona o trošarinski amnestiji: Za vsa trošarinska kazenska dejanja, izvršena do 31. decembra 1928, za katera se kazni še ni izrekla, bo ravnateljstvo opustilo vsako nadaljnje kazensko postopanje in bodo dotični morali plačati samo trošarino. Za kazniva dejanja, za katera se je kazni že izrekla, pa se še ni plačala, ravnateljstvo kazni ne bo zahtevalo, ampak samo trošarino. Za tista kazniva dejanja, za katera se je kazni že izrekla in plačala, pa se plačane vsote ne bodo vrstile.

Dostop v »Županovo jamo« pri Grosupljem je dovoljen vsako prvo nedeljo v mesecu. Šole prirede izlet poljubni dan, samo javijo naj preje svoj dohod Društvu za ureditev jame v Ponovi vasi pri Grosupljem.

Kvota za naše izseljence v Avstralijo znaša 428. Avstralske oblasti zahtevajo od vsakega izseljenca okrog 11.000 dinarjev.

Smrtna kosa. V petek, dne 22. sušca 1929 so oznanili zvonovi v Prelogah pri Konjicah žalostno vest, da je naša dobra gospodinja in skrbna mati **Marija Konec**, stara 69 let, previdena s sv. zakramenti, mirno v gospodu zaspala. Njeno splošno priljubljenost pri sosedah in znancih je kazal veličasten pogreb. N. v m. p.

Tatovi. Tudi na Dolenjskem so tatovi pridno na delu. Pred kratkim so vdrl v zidnico I. Dulca iz Telč. Tam so se napili ter mnogo pokradli. Nato so vlomili pri Heleni Jermančičevi, trgovki na Telčeh. S samokresom v rokah so jih prisilili, da so jim izročili denar, zraven pa tudi špecerijo. Nato so neznanzi zlikovci pobegnili.

Denarno listnico z manjšo vsoto denarja je našel neki izžanski kmet na Karlovski cesti v Ljubljani. Ime najditelja zve dotični, ki je denar izgubil, pri našem uredništvu.

Gozdni požar je nastal tudi v bližini Zagorja. Zanetila je iskra iz lokomotive. Požrtvovalnosti ljudi se je posrečilo ogenj omejiti in pogasiti.

Ogromen gozdni požar. V gozdovih Ponoviške graščine pri Litiji je nastal preteklo soboto ogromen požar, ki je popolnoma uničil nepregledne površine gozda. Več sto ljudi iz vse bližnje okolice je pomagalo gasiti, toda vsled silnega vetra je bilo skoro vse delo brezuspešno. Škoda je velikanska. Kdo je zažgal, še niso mogli ugotoviti.

Požar uničil skoro celo vas. V soboto 20. t. m. je pričelo goreti okrog druge ure popoldne pri Janezu Knepu v vasi Gatini pri Grosupljem. Ogenj se je z neznansko brzino širil in v par urah je pogorelo troje hiš in 20 raznih gospodarskih poslopij. Z vso požrtvovalnostjo je prihitelo na pomoč 12 gasilnih društev, katerim se je posrečilo kljub silnemu vetru preprečiti, da ni pogorela cela vas. Škoda znaša nad 1 milijon dinarjev. Nekaj gospodarjev je popolnoma ob vse. Rešili so si le golo življenje. Nesrečnim pogorelcem je pomoč nujno potrebna.

Rogaška Slatina najbolj renomirano zdravilišče proti boleznim želodca, čreves, mehurja, žolčnih kamnov, srea, ledvic in jeter. Najuspešnejše in ceno zdravljenje v maju, juniju in septembru! Zahtevajte prospekt!

Razprava proti Šuniću, ki je ustrelil urednika beograjskega lista »Jedinstvo« Ristića, se je pričela pred zagrebškim sodiščem v ponedeljek 22. aprila.

Izsušitev močvirja ob Donavi. V okolici Zemuna in Pančeva se nahaja 65.000 oralov zamočvirjenega sveta. Naša vlada se sedaj pogaja z neko finančno skupino, ki se zanima za financiranje melioracijskih del tega močvirja. Stroški so proračunani na 260 milijonov dinarjev. Danes stane 1 oral zamočvirjenega sveta 2970 dinarjev, po izvršenih delih bi se vrednost dvignila na 12.000 Din. Vseh 65.000 oral, ki so vredne danes 192 milijonov dinarjev, bi bile potem vredne okrog 780 milijonov dinarjev. Doba del je proračunjena na tri leta. Brez nadzornikov in inženjerjev bi bilo stalno zaposlenih okoli 2000 ljudi. Z delom prično že maja t. l.

Odhod v gledališče je kaj lahak, ako niste izmučeni. — Pazite torej, da za pranje perila vzamete Schichtov »Radion«.

General Feng — bodoči mož na Kitajskem. Vpliv generala Fenga postaja vedno jačji. Znano je, da je Feng za sodelovanje z Rusijo. Kakor je znano, je Rusija izgubila svoj vpliv na Kitajskem, toda s prihodom generala Fenga se bo ruski vpliv zopet ojačal. Sedanji poglavar Kitajske je znani zmagovalac nad Čangsolinom, general Čankajšek.

Nova ruska država v Aziji. Bivši komandant protiboljševskih čet v Sibiriji Semjonov se je pričel pogajati s Kitajsko vlado glede ustanovitve samostojne države v Mongoliji. V to novo državo bi se naselili vsi ruski emigranti in bi ležala med Kitajsko in sovjetsko Rusijo. Ta del ozemlja je zelo slabo obljuden in bi imeli prostora milijoni prebivalcev. Večina držav je naklonjena tej nameri, le Japonska se protivi, ker se boji, da bi na ta način imeli Rusi prevelik vpliv na celo Mongolijo, kamor žele tudi Japonci.

V Uralu v Rusiji so odkrili velika premogovna nahajališča, ki vsebujejo okrog dve milijardi ton premoga. Tudi ob reki Pečori so našli velika nahajališča premoga.

Trocki ne sme v Nemčijo. Izgnani boljševiški diktator Trocki, ki se nahaja začasno v Carigradu, je prosil nemško vlado za dovoljenje, da se sme naseliti v Nemčiji. Nemška vlada je te dni njegovo prošnjo odklonila.

Kakšne države so na svetu? Na vsem svetu je sedaj 70 držav. Od teh je 42 republik in 28 monarhij.

Zeppelin bo šel v Ameriko. Veliki nemški vodilni zrakoplov bo v najkrajšem času nastopil vožnjo v Ameriko. Priglašeno je že polno potnikov. Vožnja stane 2000 dolarjev za osebo.

Časopisje v Rusiji: Po uradnem poročilu znaša število časopisov 716 dnevnikov in 1251 tednikov, odnosno mesečnikov. Število naročnikov znaša 11 milijonov. Od 716 časopisov je 183 kmetijskih, 63 delavskih, 25 gospodarskih, 16 vojaških, 9 strokovnih. 149 raznih in 203 nacionalitetnih (ukrajinskih, tatarskih itd.). V guberniji Moskva znaša število odjemalcev 950.000.

Rusija gradi električne centrale. V Rusiji so po vojni zgradili silno veliko električnih central in največja centrala bo takozvana »Dnjeprostroj«, katero so začeli graditi lanske pomlad. Leži ob reki Dnjepu, blizu Jekaterinoslava. V zvezi s centralo pa je obenem namakanje bližnjih step in izsuševanje tamošnjega močvirja, tako da bo centrala prinesla dvojni dobiček. Okolica bo dobila elektriko in obenem se bo pridobilo na 100.000 ha najboljše zemlje. Velikanski jez bo vzdržal 37 m visoko vodo in za njim bo nastalo celo jezero od 11.000 ha. Ima 25 odprtih, za 20.000 kubičnih metrov vode. Začasno bo postavljeno 7 turbin po ca 47.000 konjskih sil, skupno torej 329.000 konjskih sil, toda dala se bo še razširiti. Skupni stroški so preračunani na 200 milijonov rubljev.

Borba za prestol v Afganistanu se še vedno nadaljuje. Pregnani kralj Amanulah je zbral večje število svojih privrženecv in je z njimi že več nasprotnih oddelkov potolkel. Večino dežele si je že prisvojil nazaj. Izdatno ga podpirajo Rusi z vojnim materijalom.

V Nemčiji grade največji aeroplan na svetu. Tvornica Junkerjevih aparatov bo v kratkem izročila v promet orjaški potniški aeroplan, ki bo imel prostora za 30 potnikov. Brzino bo imel 170 km na uro. Širina kril bo znašala 44 m. Trup bo imel dva nadstropja, v gornjem delu bodo potniški prostori, v spodnjem pa skladišni prostori.

Najvišjo palačo so pričeli te dni graditi v Newyorku. Imela bo 65 nadstropij. Na vrhu palače bo zgrajen svetilnik za ladje.

ZA SMEH.

Ponoči.

Žena: Ustani, meni se zdi, da so miši v naši sobi.

Mož: Tako. No, naj se ti pa še zdi, da je mačka v sobi in spi mirno naprej.

* * *

Pot življenja.

— Kakšna razlika je med življensko in vozno potjo?

— Na vozni poti se morajo prazni vozovi izogibati polnim, na poti življenja se morajo pa polne glave ogibati praznim.

NARODNI GOSPODAR

Poučni zlet slovenskih kmetov.

Kmetijska družba za Slovenijo pripravlja velik poučni zlet slovenskih kmetov na kmetijsko razstavo v Monakovo, katera se vrši od 5. do 10. junija 1929.

Kmetijsko razstavo bo priredila Nemška kmetijska družba. Razstava bo razdeljena na tri velike skupine:

1. Razstava živine, ki bo obsegala konje, govejo živino, ovce, koze, prašiče, perutnino, kunce, ribe in čebele.

2. Oddelek za kmetijske pridelke in sredstva.

3. Skupina kmetijskih strojev, orodja in stavbništva.

Obiskovalci razstave bodo ob tej priliki lahko napravili manjše zlete v okolico Monakova na razne kmetije, tvornice, kmetijske šole itd.

Razstave se lahko udeleži vsak. Najkasneje do 30. aprila t. l. se morajo prijaviti vsi, kateri se hočejo udeležiti skupnega zleta, Kmetijski družbi v Ljubljani.

Skupni stroški za vožnjo, vstopnino na razstavo, prenočišče in hrano bodo znašali okrog 1200 Din.

Za skupne stroške in vstopnino na razstavo mora vsak udeležnik poslati Kmetijski družbi najkasneje do 30. aprila 600 Din.

Na kasnejše prijave in tudi na prijave brez nakazila 600 Din se družba ne bo mogla ozirati.

Ker je ta zlet od velike poučne važnosti in ker nudi udeležnikom v večjih skupinah mnoge ugodnosti, priporočamo slovenskim kmetom, da se ga v čim večjem številu udeležijo.

Natančna navodila glede zleta objavlja »Kmetovalec« v 7. številki od 15. aprila t. l.

* * *

Razstava perutnine in kunccev na letošnjem velesejmu. Kmetijska družba namerava o priliki letošnjega velesejma, ki bo od 30. maja do 9. junija, prirediti razstavo perutnine in kunccev. Priprave za to prireditev ima v rokah perutninarstvo-kuncerejski odsek, ki je bil pred kratkim ustanovljen z namenom, da dvigne perutninarstvo in kuncerejo do večje

dobičkanosti. Zaradi primernejše ureditve bo trajala razstava perutnine od četrta, 30. maja do ponedeljka, 3. junija, razstava kunccev pa od srede 4. do nedelje 9. junija. Perutnina se bo razstavila v skupinah in sicer po en petelin in dve kokoši ter slično tudi race, pure in gosi; golobi bodo pripuščeni po parih, kunci pa posamezno ali z družino. Pri perutnini bodo izjemno dovoljene večje skupine. Razstavljene živali morajo biti najmanj 3 mesece stare. Dopustile se bodo pa tudi samice z mladiči. V poučne svrhe, da se vsak obiskovalec rastave pouči, kakšna jajca nesejo posamezne kokoši, bo doposlato od razstavljenih živali tudi po 5 jajec istih kokoši. Vse razstavljene živali se bodo lahko prodale na razstavi, vendar bodo morale ostati tam do konca razstave. Pošiljke razstavljenih živali uživajo po železnici polovično vožnjo, če so deklarirane kot razstavno blago in frankirane do Ljubljane. Razstavljene živali se bodo ocenile po posebni komisiji in najboljše med njimi bodo odlikovane. Pri ocenjevanju se bodo predvsem upoštevale živali članov perutninarško-kuncerejskega odseka. Članarina tega odseka za leto 1929. znaša 20 Din. Na razstavo bodo pripuščeni tudi izdelovalci kletk, krmil, orodja in raznih priprav za perutninarstvo in kuncerejo. Na ta način se hoče nuditi obiskovalcem razstave prilika, da si ogledajo moderne priprave za pravilno vzrejo teh živali. Prijave za to razstavo sprejema odbor perutninarško-kuncerejske razstave v Ljubljani in sicer najkasneje do 5. maja t. l. Podrobnejši pogoji se dobe pri Kmetijski družbi v Ljubljani.

Tržne cene.

Cene se v dinarjih.

Mlečni in drugi pridelki:			
piščica	1 q	500	do 560
ra	1 q	500	do 550
jajman	1 q	515	do 550
ova	1 q	505	do 550
prose	1 q	380	do 550
kornica (nova, sušena)	1 q	540	do 550
jajla	1 q	350	do 500
šišel, ribičina	1 q	600	do 850
krompir	1 q	150	do 200
Sene in slama:			
sladko seno	1 q	120	do 180
kislo seno	1 q	120	do 125
slama	1 q	90	do 100
Goveja živina:			
vol I.	šive tade 1 kg	8-25	do 10
vol II.	šive tade 1 kg	7-28	do 8-30
vol III.	šive tade 1 kg	-	do -
tele	šive tade 1 kg	10	do 12
Pratili:			
6-8 tednov stari	komad	200	do 300
8-10 mesecev stari	komad	250	do 350
1-2 letni stari	komad	400	do 500
debeli	šive tade 1 kg	10	do 12-50
debeli	šive tade 1 kg	15	do 18
Perutnina:			
piščica	komad	15	do 20
kukci	komad	25	do 45
Mleko, maslo, ob, jajca:			
mleko	1 litr	3-30	do 4
maslo	1 kg	12	do 14
tužno maslo	1 kg	44	do 60
sušeno maslo	1 kg	40	do 48
behijski sir	1 kg	34	do 40
širok	1 kg	8	do 10
jajca	komad	1-25	do 1-30
Kmetijski:			
ovca črna	1 m ²	185	do 188
ovca bela	1 m ²	70	do 100

na boljše vrste dobavlja po ceni
Din 185.— za 100 kg EKONOM
osrednja gospodarska zadruga
Ljubljana, Kolodvorska ulica 7

Semenskega krompirja

Vsako
mno-
žino

Dne 29. aprila t. l. se vrši v Ljutomeru vinska razstava in vinski sejem. Tozadnevne priprave so v polnem teku. Že danes se lahko sklepa, da vlada med producenti veliko zanimanje za to prireditve, radi česar se z gotovostjo računa, da bo ta sejem izredno dobro obiskan in se bo dobro obnesel. Vina so dobro prezimila ter so milega in zelo dobrega okusa. Interesentom ljutomerskih vin bodo torej dne 29. t. m. na razpolago velike množine vin raznih vrst.

Vinarski kongres in občni zbor Vinarskega društva za Slovenijo se vrši v dneh 11., 12. in 13. maja 1929 v Krškem. Prvi dan, 11. maja, je seja glavnega odbora, drugi dan, v nedeljo, dne 12. maja predpoldne, je otvoritev kongresa z aktualnimi referati o bodočem trsnem sortimentu Slovenije in s predvajanjem filma o zatiranju bolezni in škodljivcih vinske trte;

popoldne je občni zbor z običajnim dnevnim redom. Referatom in predvajanju filma lahko prisostvujejo tudi nečlani. Tretji dan, 13. maja, se vrši poučni izlet na Bizeljsko. Priprave za kongres, občni zbor in izlet so v polnem teku. Polovična vožnja po železnici je zaprosena. Prijave za prenočišče v Krškem kakor tudi za izlet na Bizeljsko sprejema blagajnik Vinarskega društva g. Albin Dular, oblastna samouprava, Maribor, kateremu je poslati tudi kavejico v znesku Din 30.— za vozila za izlet (avtomobili), ki se morajo naročiti vnaprej. Prijave je poslati najkasneje do 5. maja 1929.

Vestnik Ljubljanskega velesejma je izšel. Izdala in založila ga je Reklama «Saturn», Ljubljana. Revija prinaša več aktualnih gospodarskih člankov, člankov o radiu, sportu, turistikah itd., krasi pa jo tudi mnogo zelo lepih slik. Tisk je čist in v modernem slogu. Revija je interesentom pri uradu Velesejma brezplačno na razpolago.

Pljučne bolezni so ozdravljive!

Pljučna tuberkuloza — sušica — kašelj — suhi kašelj — sluzovi kašelj — močno znojenje — bronhijalni katar — katar jabolka v grlu — smrkavost — izpljuvanje krvi — bruhanje krvi — tesnoba — astmatično dihanje — bodeenje itd. so ozdravljivi.

Na tisoče že ozdravljenih.

Zahtevajte takoj mojo knjigo

»Nova umetnost hranjenja«

katera je že mnoge rešila. Ista se more uporabiti poleg vsakega načina življenja in pomore, da se bolezni hitreje premaga. Telesna teža se dvigne in stopnjuje se ovapjanje zaustavlja bolezen. Mnogi možje zdravilne znanosti potrjujejo vrline moje metode in radi odobravajo uporabo iste. Prej ko se začne z mojim načinom hranjenja, tem bolje.

Popolnoma brezplačno dobite mojo knjigo, iz katere črpate mnogo koristnega. Kogar mučijo bolečine, kdor se hoče brzo, temeljito in brez nevarnosti rešiti svojih bolečin, naj še danes piše ponj.

Poudarjam ponovno, da moje pojasnilo dobite popolnoma brezplačno — brez vsake obveze z Vaše strani, ter hoče Vaš zdravnik sigurno pristati na oni, od prvih profesorjev kot izvrstnim priznani novi način Vašega hranjenja. Zato je v Vašem interesu, da takoj pišete. Moje tamošnje zastopstvo Vam postreže v vsaki dobi.

Črpajte pouk in okrepljeno življensko voljo iz knjige izkušenega zdravnika. Ona vsebuje okrepitve in življensko tolažbo in služi vsem bolnikom, kateri se zanimajo za sedanje stanje znanstvenega lečenja pljuč. — Moj naslov:

GEORG FULGNER, Berlin - Neukölln, Ringbahnstrasse Nr. 24, Abt. 616.

Laneno olje, firnež, emajlne in ostale lake, oljnate barve

in vse v stroko spadajoče blago kupite dobro, solidno in po zmernih cenah pri

MEDIĆ-ZANKL, d. z o. z. tovarna olja, firneža, laka in barv Ljubljana-Medvode. Lastnik Franjo Medić.

Podružnica Maribor - Novi Sad.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun poštne hranilnice št. 14.257

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

Brzjav: »Kmeti dom« Telefon 2847

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6%, pri trimesečni odpovedi po 7½%, brez odbitka davka na rente

STANJE VLOG 25.000.000 DINARJEV
JAMSTVO ZA VLOGE presega večkratno vrednost vlog

Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. — Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. POSOJILA daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji.

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8 — 12½ in od 3 — 4½, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8 — 12½.

Podružnica v Mariboru, Slomškov trg 3, pritličje, poleg stolne cerkve.

Levoročni „FLACHSTEP“ Cylinder

Znano je, da so najpreciznejše izdelani samo
ŠIVALNI STROJI
znamke

Grifzner in Adler
za dom, obrt in industrijo

Večletna garancija.

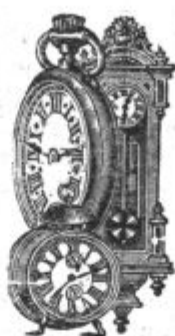
Ugodni plačilni pogoji le pri

Josip Petelinc

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Za birmance!

srebrne žepne ure Din 250.—
nikelnaste žepne ure Din 48.—
srebrne ovratne veržice z obeskom Din 30.—
14-krat. zlate ovratne veržice z obeskom Din 100.—
14-krat. zlate ovratne zapestne ure na traku Din 350.—
budilke (wekerce) . Din 60.—
Precizne žepne ure, »Schaffhausens«, »Omegas«, zlatnina, briljanti v veliki izbiri.

Ivan Pakiž

Ljubljana, Pred Škofijo 15

Cez 30 let staro pošteno podjetje pri

„Češniku“

Ljubljana, Lingarjeva ulica

Najboljši nakup dobrega in trpežnega blaga za ženske in moške obleke.

Sukno, štofi, kamgarni samo češko in angleško.

Prepričajte se! Oglejte si zalogo!

KOLESA

DÜRKOPP in drugih
najboljših svetovnih znamk

GRAMOFONI

COLUMBIA, ODEON in
drugih
najpopolnejših
tvrdek

ŠIVALNI STROJI
DÜRKOPP, MINERVA

najboljši v materialu
in najlepši v opreml

„TEHNIK“ Josip Banjai
LJUBLJANA, Ljubljanski dvor, Pražakova ul. 19

Ako se hočete veseliti spomladi, obiščite mojo trgovino, kjer boste gotovo našli marsikaj v Vaše razvedrilo. Velika zaloga vseh v to stroko spadajočih delov po najnižjih cenah. — **Prodaja tudi na obroke!** — Priporoča se

Kmetje!

Podpirajte trgovce,
ki oglašajo v
našem listu!

L. MIKUŠ

LJUBLJANA, MESTNI TRG 15

DEŽN I K I

Na malo!

Na veliko!

Iskanje

EKONOM

osrednja gospodarska zadruga
v Ljubljani, Kolodvorska 7
ima stalno v zalogi:

Umetna gnojila: Kalijevo sol, superfosfat, nitrofoskal (mešano gnojilo), čilski soliter, apneni dušik i. dr.

Semena: lucerno, domačo deteljo, travna semena, semensko peso, češki semenski oves, grašico i. dr.

Seno in pšenično slamo dobavlja po najnižji ceni franko vsaka postaja.

BLAGO

za ženske obleke, svilen
volneno in perline, sadnje
novosti — češkega izvora
Velika izbira,
malo solidne cene
R. MIKLAČ „PRI SKOJU“
Ljubljana

Pomagajte ozimni,
ki je trpela po zimskem mrazu,

s čilskim solitrom

Iki je najboljša in najhitrejša učinkujoča dušičnata gnojilo. Gnojite z njim takoj, toda samo po suhih rastlinah. — Čilski soliter dobite pri Kmetijski družbi v Ljubljani in povsod tam, kjer prodajajo umetna gnojila. Vsa pojasnila in navodila podaja brezplačno.

Poddelegacija proizvajalcev čilskega solitra, Ljubljana, Tavčarjeva ulica šte. 1/II.

Modni kamgarni sportni ševjet
za me obleke.
Velika izbira,
ugodne cene.
R. MIKLAČ „PRI SKOJU“
Ljubljana

Prometna banka d. d.

Ljubljana

Stritarjeva ulica št. 2

(vogel Pred Škofijo 1, nasproti magistrata)

Telefon št. 2149, 2968
Pošt. ček. rač. 13.853

Žiro-račun
pri Narodni banki

Nakup in prodaja valut in deviz. Sprejemanje vlog na tekoči račun in hranilne knjižice, vnovčevanje čekov in menic. Izdaja uverenj, garancijskih in kreditnih pism, podeljevanje kreditov in izvrševanje vseh bančnih poslov po najkulantnejših pogojih.